

06.12580

Unie
van **Waterschappen**

bezoekadres
Koningskade 40
Den Haag

telefoon
(070) 351 97 51

postadres
Postbus 93218
2509 AE Den Haag

telefax
(070) 354 46 42

Aan
de leden van de stuurgroep
Landelijke waterschapsverkiezingen 2008

doorkiesnummer
351 98 12

onderwerp
vergadering dd. 8 mei 2006

uw brief van

uw kenmerk

bijlage(n)
SLV 06-4 en SLV 06-6 t/m 10

datum
28 april 2006

ons kenmerk
29059 BJZ/RJ

AGENDA voor de vergadering van de stuurgroep Landelijke waterschapsverkiezingen 2008 te houden op:

maandag 8 mei 2006 bij Waterschap Vallei en Eem
Fokkerstraat16 te Leusden, aanvang 14.00 uur

- 1 Opening.
- 2 Verslag stuurgroepvergadering van 6 januari 2006 (bijlage SLV 06-04).
- 3 Mondelinge terugmelding stand van zaken werkgroepen (A.B. Stoker).
- 4 Koepelplan en begroting (bijlage SLV 06-06a t/m c).
- 5 Concept opdrachtverlening en begroting Waterschapshuis (bijlage SLV 06-07a t/m e).
- 6 Concept draaiboek verkiezingen (bijlage SLV 06-08a en b).
- 7 Logo landelijke waterschapsverkiezingen (bijlage SLV 06-09a en b).
- 8 Kandidatenboekje (bijlage SLV 06-10)

2.

Unie
van Waterschappen

9 Rondvraag

10 Sluiting

Verlag van de vergadering van de Stuurgroep landelijke verkiezingen 2008 (SLV) gehouden op 6 januari 2006 te Leusden

Aanwezig:

dr. S. Schaap, voorzitter
 drs. C.G. Groothuis
 A. Haijtjema
 mr. H.J.M. Havekes
 drs. H.J. Loijenga

A.B. Stoker
 drs. L.H.J. Verheijen
 mw. drs. J.M. de Vries
 drs. D. Poos (secretaris)

1 Opening en kennismakingsronde

De voorzitter opent de vergadering en heet de aanwezigen welkom.

2 Concept-koepelplan Landelijke waterschapsverkiezingen 2008
 (bijlage SLV 06-1a en b)

De heer Stoker licht de contouren van het koepelplan en de deelplannen toe. Mevrouw De Vries geeft aan bezorgd te zijn over het feit dat de wijziging van de Waterschapswet pas op 20 januari a.s. in de Ministerraad wordt behandeld. Zij vraagt of er een B-scenario kan komen als blijkt dat in juni 2006 de Waterschapswet niet aan de Tweede Kamer blijkt te zijn gezonden. De heer Verheijen geeft ook aan enigszins verontrust te zijn. Spreker vraagt of de Unie niet een tijdbalk kan maken, waarin de kritieke momenten worden aangegeven en de mogelijke acties die op de kritieke momenten ondernomen kunnen worden. De heer Havekes meldt dat de ledenvergadering heeft gezegd geen verkiezingen oude stijl (met dezelfde categorieën en op basis van het personenstelsel) meer te willen organiseren. Bij eventuele vertraging in het wetgevingstraject geeft de ledenvergadering de voorkeur aan uitstel van verkiezingen. Vooralsnog ziet spreker geen reden tot ongerustheid. De voorzitter zegt toe dat er een tijdbalk wordt gemaakt, waarin de kritieke momenten worden opgenomen, waarbij ook de mogelijke acties worden benoemd. Dit document wordt aan het dagelijks bestuur van de Unie gezonden, die zich vervolgens expliciet moet uitspreken over de go-no-go momenten en terugvalopties.

Naar aanleiding van het concept-koepelplan vraag de heer Verheijen of opkomstverhoging een doel op zich is. De voorzitter antwoordt dat opkomstverhoging een gewenst positief effect is van de landelijke verkiezingen. De doelen van de landelijke verkiezingen zijn samen te vatten in de woorden efficiënt, doorzichtig, meer bekendheid en toegankelijkheid. De heer Haijtjema vraagt om een toelichting op de projectstructuur. De voorzitter antwoordt dat de projectgroep aan de stuurgroep rapporteert. De stuurgroep legt verantwoording af aan de ledenvergadering en het bestuur. De voorzitter zegt toe dit duidelijk in het koepelplan op te schrijven.

Mevrouw De Vries benadrukt dat het belangrijk is dat alle waterschappen mee doen tot aan het einde van de verkiezingen. Op welke wijze kunnen de waterschappen formeel gebonden worden? Spreekster stelt voor om bij ieder waterschap een contactpersoon op hoog ambtelijk niveau te benoemen. De voorzitter acht dit een goed idee en neemt dat mee in de brief die aan de leden-waterschappen wordt verzonden. Met betrekking tot het mandaat zegt de voorzitter dat vanaf heden tijdens elke ledenvergadering de stand van zaken waterschapsverkiezingen wordt gemeld. De ledenvergadering moet de stuurgroep mandateren bepaalde besluiten te nemen. Hoe ver dit mandaat gaat wordt op schrift gesteld en in maart 2006 aan de ledenvergadering voorgelegd.

3 Deelprojecten BJZ, communicatie en ICT/ bestanden **(bijlagen SLv 06-2a t/m d)**

Deelproject BJZ

De heer Poos deelt mede dat de Unie op korte termijn met het ministerie van Verkeer en Waterstaat overleg heeft over de planning van de AMvB's en aanpassing van reglementen en verordeningen. De heer Verheijen merkt op dat naast een algemene organisatorische planning er ook een planning/ handboek voor kandidaten moet komen. De heer Havokes vult aan dat daarbij ook aandacht moet zijn voor de benadering van maatschappelijke organisaties.

Deelproject communicatie

De heer Groothuis merkt op dat het voorliggende stuk erg operationeel is. Het gaat met name over hoe belangrijk water is. Spreker vraagt zich af of de communicatie zich zou moeten richten op het vergroten van de bekendheid van de waterschapsverkiezingen of op het vergroten van de bekendheid van waterschappen. De heer Hajjtjema is van mening dat de communicatie gekoppeld moet worden aan de corporate communicatiestrategie van de waterschappen. Spreker is voorstander om aan te sluiten bij de campagne Nederland leeft met water. De heer Verheijen stelt voor de genoemde punten mee te nemen voor de strategiebijeenkomst op 7 april. De voorzitter vindt dat een goed idee en vult aan dat de inzet van de communicatie niet moet zijn "red het waterschap". Het moet juist gaan over de taken van het waterschap.

De heer Groothuis acht het doel het bevorderen van de opkomst en het vergroten van de betrokkenheid van de burger bij de waterproblematiek. De heer Hajjtjema ziet het primaire doel van het deelproject communicatie gelegen in het naar de stembus gaan. Secundair moet het passen in de lange termijnstrategie van de waterschappen. Spreker geeft vervolgens aan dat er in de projectbegroting ruimte moet worden opgenomen voor inhuur van externe expertise. Mevrouw De Vries vraagt zich af of het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties geen (financiële) bijdrage kan leveren ten behoeve van stembevordering. Spreekster merkt vervolgens op dat vrouwen in waterschapsbesturen een aparte doelgroep vormen in het project. Zij vraagt zich af welke rol de Unie, de werkgroep en de individuele waterschappen daarin hebben. De heer Verheijen vindt dat naast vrouwen ook andere groepen expliciete aandacht verdienen. Hij denkt daarbij aan allochtonen en jongeren. De projectgroep onderschrijft deze opmerking.

Deelproject ict/ bestanden

De heer Loijenga licht de werkwijze en organisatievorm van het Waterschapshuis toe. Spreker acht het van belang dat er een heldere rol- en taakverdeling tussen de stuurgroep en het Waterschapshuis op schrift wordt gesteld. De stuurgroep moet heldere en duidelijke opdrachten aan het Waterschapshuis verstrekken. Mevrouw De Vries onderschrijft dit en stelt dat het Waterschapshuis opdrachtnemer is en in dat opzicht te beschouwen als een externe (markt)partij. De heer Verheijen vult aan dat ook de projectfinanciering in relatie tot het Waterschapshuis helder en transparant moet zijn. De indruk mag niet gewekt worden dat waterschappen twee keer – via de financiële bijdrage aan het Waterschapshuis en via de financiële bijdrage aan het project verkiezingen – voor dezelfde producten en diensten betalen. De heer Hajjtjema merkt op dat ook rechten, eigendom, licenties en dergelijke goed geregeld moeten worden. De voorzitter zegt toe bovenstaande duidelijk op schrift te stellen. De heer Loijenga maakt hiervoor een opzet die begin februari a.s.

met het Waterschapshuis wordt besproken. Bij dit gesprek zijn tevens aanwezig de heer Dalhuisen (als bestuurslid van het Waterschapshuis) en de heren Stoker en Poos.

4 Concept-brief aan leden-waterschappen **(bijlagen SLV 06 3a en b)**

De voorzitter vraagt of de stuurgroepleden – met de toevoeging uit agendapunt twee – kunnen instemmen met de inhoud van de brief aan de leden-waterschappen. De stuurgroep doet enkele tekstuele suggesties die verwerkt zullen worden in de ledenbrief. De heer Verheijen zegt enigszins verrast te zijn over de financiële paragraaf. De voorzitter zegt dit te begrijpen. Het is op dit moment niet mogelijk een indicatie van het totaalbedrag aan te geven. Zodra de werkgroepen van start zijn gegaan zal het financiële plaatje snel duidelijker worden. De voorzitter spreekt de hoop uit in de volgende stuurgroepvergadering een projectbegroting te kunnen presenteren. Echter, op dit moment moeten ook kosten gemaakt worden. Onder andere voor nader onderzoek in het kader van internetstemmen en voor de ontwikkeling van een website. Het is daarom van belang de waterschappen op dit moment al om een voorschot te vragen.

De heer Havekes stelt voor bij de waterschappen een indicatie van de verkiezingskosten van afgelopen jaren op te vragen. De heer Stoker zal deze actie door de projectgroep laten uitvoeren. De stuurgroep besluit de waterschappen een voorschot te vragen van € 25.000. In de volgende stuurgroepvergadering wordt naast de projectbegroting een voorstel gepresenteerd over de verdeling van de projectkosten over de waterschappen.

De heer Groothuis wijst vervolgens op het voorstel gelijktijdig met het verzenden van de ledenbrief een persbericht uit te brengen. Over de landelijke verkiezingen is reeds enkele malen eerder een persbericht uitgebracht. Spreker vindt een dergelijk persbericht daarom weinig nieuwswaarde hebben. De stuurgroep besluit op dit moment geen persbericht uit te brengen. Als de Wet modernisering waterschapsbestel in het nieuws komt (bijvoorbeeld na bespreking in de Ministerraad), kan alsnog bezien worden of er een persbericht wordt opgesteld.

5 Vaststellen vergaderdata 2006

Voor het jaar 2006 worden de volgende vergaderdata voor de stuurgroep vastgesteld:
8 mei 2006, 14.00 uur;
13 september 2006, 10.00 uur;
30 november 2006, 10.00.

De vergaderingen vinden plaats bij Waterschap Vallei en Eem.

6 Rondvraag

Hiervan wordt geen gebruik gemaakt.

7 Sluiting

De voorzitter dankt de aanwezigen voor hun inbreng en sluit de vergadering.

Onderwerp

Koepelplan en begroting

Bijlagen

SLV 06-06b en c

Opsteller

drs. D. Poos

Advies

- Kennis te nemen van het concept-koepelplan (versie 02);
- kennis te nemen van de indicatie kosten waterschapsverkiezingen (bijlage SLV 06-06b);
- kennis te nemen van het deelproject communicatie.

Toelichting

In uw vorige vergadering heeft u een eerste opzet besproken van het concept-koepelplan. In bijlage SLV 06-06b treft u een actuelere versie van dit plan aan. In deze versie treft u tevens aan een indicatie van de kosten van het project. Het is op dit moment – zo'n twee en een half jaar voor de verkiezingen – niet mogelijk precies aan te geven wat de totale projectkosten zijn. De projectkosten worden op basis van nacalculatie verrekend met de waterschappen. Over de wijze waarop de verrekening plaatsvindt wordt spoedig een aparte notitie opgesteld. De gedachte is om de totale kosten om te slaan over 26 waterschappen, deels op basis van een vast bedrag, deels naar rato van het aantal stemgerechtigden in het waterschap. In de op te stellen notitie zal expliciet worden aangegeven welke producten voor dit bedrag geleverd worden (zoals welke communicatieonderdelen, print en mail, internetstemmen enzovoort).

In bijlage SLV 06-06c treft u het deelprojectplan communicatie. Het deelprojectplan bestaat uit twee delen. Het eerste deel omvat de externe communicatie. Daarbij gaat het onder andere om het ontwikkelen van een logo, de campagneboodschap en de campagnemiddelen. Het tweede deel omvat de communicatie richting de leden-waterschappen (interne communicatie).

BJZ/RJ
28.04.2006
SLV/29061

Concept-koepelplan Landelijke waterschapsverkiezingen 2008 (versie 02)

Inleiding

Reeds in maart 2004 heeft de ledenvergadering een principebesluit genomen om in het najaar van 2008 landelijke waterschapsverkiezingen te organiseren. In juni 2005 heeft de ledenvergadering dit besluit nogmaals bekrachtigd en heeft ingestemd met de opzet van het project. In oktober 2005 is vervolgens een besluit genomen over de reikwijdte van het project landelijke verkiezingen 2005. Genoemde besluiten zijn nader uitgewerkt in voorliggende projectaanpak.

Probleemstelling

In de toelichting bij het voorontwerp wijziging Waterschapswet wordt de basis gelegd voor de landelijke verkiezingen in 2008. In het voorontwerp valt te lezen dat de waterschappen landelijke verkiezingen nieuwe stijl organiseren: met minder categorieën en de introductie van een lijstenstelsel voor de ingezetenen. Tevens wordt in het voorontwerp een AMvB Waterschapsverkiezingen aangekondigd. Verwacht wordt dat deze AMvB medio 2007 van kracht wordt. Deze AMvB maakt het voor de waterschappen makkelijker en aantrekkelijker om samen te werken. De AMvB zorgt ook voor grote veranderingen. De regelgeving gaat straks uit van een lijstenstelsel in plaats van het huidige personenstelsel. Dit heeft voor de procedures en uitvoering van de verkiezingen vergaande consequenties. Voor de regelgeving zal – nog meer dan in het verleden – de Kieswet worden gevolgd met de daaraan gerelateerde modellen en besluiten. Dat biedt aan de ene kant duidelijkheid, maar aan de andere kant een verdere standaardisering en formalisering van de verkiezingen. Kennis over deze standaarden en formaliteiten op basis van de Kieswet is op dit moment beperkt aanwezig bij de waterschappen. Door waterschapsverkiezingen te standaardiseren wordt het mogelijk hogere eisen te stellen aan de productie van de stembescheiden, het stemproces en de stemopneming, waardoor de risico's van verkiezingen beter worden beheerst.

De verantwoordelijkheid voor de organisatie van waterschapsverkiezingen behoort toe aan de waterschappen. Dat is nu het geval en zal ook in de toekomst het geval zijn. De Unie (of een ander bureau of organisatie) neemt deze taak niet over. Desalniettemin zijn er voordelen te behalen door vergaande samenwerking bij landelijke verkiezingen. Samenwerking voor en tijdens de gelijktijdige verkiezingen in 2008 biedt kansen uit oogpunt van transparantie, effectiviteit en efficiency. Daarbij kan onder andere gedacht worden aan kostenbesparing en gezamenlijke profilering. Vanwege de grootschaligheid en complexiteit in de voorbereiding naar landelijke verkiezingen en tijdens de uitvoering ervan is gekozen voor een projectmatige aanpak van de landelijke samenwerking.

Doelstelling

Om landelijke verkiezingen mogelijk te maken is het van belang dat waterschappen samenwerken. Kernbegrippen van het project zijn gezamenlijkheid, rechtsgeldigheid en efficiency. Deze begrippen worden nader uitgewerkt en geconcretiseerd in de deelprojectplannen communicatie, ict/ bestanden en bestuurlijk-juridische zaken.

In de media is vaak te horen dat het doel van landelijke verkiezingen is gelegen in een verhoging van de opkomstpercentages. Verhoging van de opkomstpercentages is in het

project geen doel op zich, maar een gewenst positief effect van de gezamenlijke voorbereiding en uitvoering van de verkiezingen.

Via gezamenlijke voorbereiding van de verkiezingen wordt beoogd in de voorbereidings- en uitvoeringsfase maximaal (efficiency)voordeel te behalen. Dit is mogelijk door te komen tot een hoge mate van standaardisatie in de aanloop- en uitvoeringsfase van gezamenlijke verkiezingen in 2008, waardoor waterschappen werk uit handen wordt genomen bij de voorbereiding en organisatie van de verkiezingen. Daarnaast heeft het project tot doel de kans op fouten bij de verkiezingen te minimaliseren. Tevens wordt met de gezamenlijkheid beoogd dat de waterschappen zich goed profileren. Tenslotte wordt met het project beoogd de kosten van waterschapsverkiezingen te beheersen.

Randvoorwaarden, reikwijdte en projectafbakening

De ledenvergadering van de Unie heeft in haar vergadering van oktober 2005 besloten om niet alleen in de aanloopfase, maar ook in de uitvoeringsfase samen te werken. Het project loopt daarmee door tot en met de verkiezingen in het najaar van 2008. Daarbij heeft zij de voorwaarde gesteld dat de uitwerking wel praktisch moet blijven. De ledenvergadering spreekt het vertrouwen uit dat de benodigde wetswijzigingen tijdig gereed zijn, zodat in 2008 landelijke verkiezingen nieuwe stijl kunnen worden georganiseerd. Mochten de wetswijzigingen niet tijdig van kracht zijn, dan ziet de ledenvergadering liever uitstel van de landelijke verkiezingen nieuwe stijl (met een aantal maanden/een jaar) dan landelijke verkiezingen oude stijl (met de huidige categorieën en zonder lijstenstelsel) in het najaar van 2008. Rond de zomer van 2006 – wanneer de Raad van State is gevallen van het advies over het voorontwerp en het ministerie het wetsontwerp gereed maakt voor aanbieding aan de Tweede Kamer – kan een wat reëlere inschatting worden gemaakt van de haalbaarheid van de landelijke verkiezingen nieuwe stijl. Indien wordt verwacht dat het tijdstip van najaar 2008 niet gehaald wordt, dan zal door de Unie een 'noodscenario' worden opgesteld. Tot aan de zomer van 2006 is het echter lastig een reële inschatting te maken van de haalbaarheid en gaat de Unie er vanuit dat de verkiezingen in het najaar van 2008 doorgang kunnen vinden.

Projectresultaten

In de ontwerpfase (periode tot april 2007) worden de volgende producten gerealiseerd:

- modellen (model-procesverbaal, model-bekendmaking, model-protocol stemming en stemopneming);
- handleiding waterschapsverkiezingen (waaronder een planning waarin staat wanneer en op welke wijze zaken als registratie, kandidaatstelling, stemming, stemopneming en vaststelling van de verkiezingsuitslag plaatsvinden);
- tijdschema voor het hele verkiezingsproces;
- formulieren (kandidaatstellingsformulieren, stembiljetten, eventueel kandidatenlijsten);
- ICT-gerelateerde zaken zoals de kandidaatstellingsprocedure, standaardisering van het uitwisselingsformaat voor alle bestanden tussen waterschap en externen (afstemming met belastingsystemen van waterschappen) en standaardisering van stemming en stemopneming;
- model-bestek voor aanbesteding drukken, printen, coerverteren en responsverwerking;
- model-bestek voor communicatie.

In de uitvoeringsfase (periode april 2007 tot eind 2008) kunnen worden de volgende producten worden gerealiseerd:

- centrale aanbesteding voor drukken, printen, coerverteren en responsverwerking;

- coördinatie aanlevering databestanden, productie stembescheiden, responsverwerking en stemopneming;
- één contract voor postbezorging;
- een helpdesk verkiezingen opzetten voor medewerkers van waterschappen;
- een centraal callcenter opzetten voor kandidaten en kiezers;
- communicatiemiddelen, zoals (voorlichting)boekjes, ontwikkelen van één logo, benaderen van landelijke pers, tv- en radiospots, informatiebrochures, posters, StemWijzer, internetsite enzovoort.

Projectstructuur

Opdrachtgever van het project landelijke waterschapsverkiezingen is de voorzitter van de Unie van Waterschappen. Er is een ambtelijke projectgroep Landelijke waterschapsverkiezingen ingesteld. De projectleider is afkomstig vanuit de waterschappen. Het secretariaat ligt bij de Unie van Waterschappen. Daarnaast bestaat de projectgroep uit een aantal deskundige waterschappers en een onafhankelijk adviseur. De projectgroep komt ongeveer maandelijks bij elkaar en rapporteert periodiek aan de CBCF, Bestuur en LV. Op cruciale momenten –zonodig buiten de reguliere vergaderingen om – wordt de LV geïnformeerd en gevraagd mee te praten/ denken.

De projectgroep rapporteert aan een stuurgroep die bestaat uit twee voorzitters, twee directeuren van waterschappen en twee afdelingshoofden van het Uniebureau. Voorzitter van de stuurgroep is de Unievoorzitter. De projectleider en secretaris van de projectgroep maken eveneens deel uit van de stuurgroep. De stuurgroep legt verantwoording af aan de ledenvergadering en het bestuur van de Unie.

Per onderwerp (communicatie, bestuurlijk-juridische aspecten en ict/ bestanden) is een werkgroep ingesteld. De werkgroepen worden getrokken door een projectgroeplid. Leden van de werkgroepen zijn afkomstig van de waterschappen. Voor aanbesteding wordt een ad-hoc werkgroep ingesteld. Om ook gebruik te kunnen maken van de opgedane kennis bij de waterschappen is een deskundigengroep ingesteld, bestaande uit waterschappers (deskundigen en functioneel verantwoordelijken voor verkiezingen). De klankbordgroep wordt gedurende het project enkele malen gebruikt voor kennisdeling, kennisinbreng, afstemming en advies.

Door ieder waterschap wordt een contactpersoon (ambassadeur) aangewezen op hoog ambtelijk niveau. Deze ambassadeur heeft als taak draagvlak te creëren voor het project binnen zijn eigen waterschap en ervoor te waken dat het waterschap gedurende de rit niet afhaakt.

Op gezette tijden vindt afstemming en informatieoverdracht plaats met externe organisaties (o.a. Ministerie van V&W, provincies, marktpartijen, belangengroepen, burgers).

Projectaanpak

De afzonderlijke werkgroepen maken een detailplanning van de werkzaamheden. Van cruciaal belang zijn een aantal data die in de AMvB komen te staan, zoals het moment van registratie, het moment van kandidaatstelling en de periode van verkiezingen. Hierover is nauw contact met het ministerie van Verkeer en Waterstaat, de opsteller van de AMvB. De totale projectplanning is in hoge mate afhankelijk van genoemde cruciale data. De werkgroep BJZ stelt een handboek op, waarin de planningen van de werkgroepen communicatie en ict/bestanden op een later tijdstip worden opgenomen. In onderstaand schema vindt u een eerste globale tijdsplanning. (voor een bespreking zie agendapunt 6 concept-draaiboek verkiezingen!)

2008	Handeling	Opmerking	Kieswet (Kw)/ Waterschaps- besluit (Wsb)
Vr. 23 aug.	Openbare kennisgeving dag van registratie en dag van kandidaatstelling.	Minimaal drie weken vóór dag van de kandidaatstelling.	H 1-1
Ma. 8 sept.	Aanvang periode waarbinnen ondersteuners ter secretarie handtekeningen kunnen plaatsen t.b.v. registratie groeperingen/kandidaatstelling.	Regeling uit Model-kiesreglement	
Ma. 15 sept.	DAG VAN KANDIDAATSTELLING	Kandidaatstelling op maandag omdat dinsdag 16 sept. Prinsjesdag is.	
Wo. 17 sept.	Zitting stembureau: toetsing registratie groeperingen, geldigheid kandidaatstelling en nummering kandidatenlijsten.	Afwijkend van Kieswet. Minimaal een volle dag nodig om zitting voor te bereiden. Zitting 10.00 uur.	G 2 I 1 I 12
Woe. 17 sept.	Verzending beslissing stembureau/ gelegenheid herstel vormverzuim (registratie en kandidaatstelling)	Nieuw: herstel vormverzuim ook voor registratie groeperingen.	I 2-1
Do 18 sept.	Openbaarmaking registratie groeperingen en nummering.		I 15
Ma. 22 sept.	Laatste dag herstel vormverzuim	3 ^e dag na kandidaatstelling tot 15.00 uur	I 2-1
Ma. 22 sept.	Zitting stembureau: beslissing stembureau geldigheid registratie en kandidaatstelling	16.00 uur.	I 4
Ma. 22 sept.	Verzending beslissing stembureau		I 4
Vr. 26 sept.	Laatste dag beroep RvS tegen beslissing stembureau van ma. 22 sept.	Beroepstermijn vier dagen NB nieuw: beroepstermijn registratie groeperingen en kandidaatstelling lopen gelijk.	I 7-1
Ma. 6 okt.	Laatste dag uitspraak RvS	6 ^e dag na ontvangst beroepschrift	I 7-3
Di. 4 nov.	Openbare kennisgeving laatste stemdag en stemprotocol	21 dagen voor laatste stemdag.	Kw: niet bepaald; Wsb: 2.7.7
Woe. 19 nov.	VERZENDING STEMBILJETTEN C.A.	In afwijking van Kieswet wordt oproep niet ontvangen min. 14 dg. vóór (laatste) stemdag.	J 7
Vr. 28 nov.	LAATSTE DAG VAN STEMMING	In afwijking van Kieswet is laatste stemdag 74 ^e dag na kandidaatstelling i.p.v. 43 ^e dag.	J 1-1/ M 8-1
Woe. 3 dec.	Zitting stembureau: stemopneming	Wsb 2.8.3: uiterlijk 5 ^e dag na laatste stemdag	N 1
Do. 4 dec.	Zitting stembureau: vaststelling uitslag	Wsb: 2.8.17 (vaststelling z.s.m.)	P 1
Do. 4 dec.	Verzending/uitreiking kennisgeving benoeming/gekozen zijn		V 1
Vr. 5 dec.	Openbare kennisgeving ter inzage verkiezingsuitslag/proces-verbaal	Wsb 2.8.20	P 20
Ma. 15 dec.	Laatste dag aanvaarding benoeming	Max. 10 ^e dag na kennisgeving van benoeming	Kw V 2-1 Wsb 2.9.2-1
Wo. 17 dec.	Vergadering algemeen bestuur; onderzoek geloofsbrieven/toelating.	Max. 27 ^e dag na laatste stemdag	Kw V 4/ V 12 Wsb 2.9.4
Wo. 17 dec.	Kennisgeving aan (niet)toegelatenen		Kw V 13 Wsb 2.9.12-1
Do 8 jan.	1 ^e vergadering nieuw algemeen bestuur/beëdiging		

De komende maanden wordt de planning van communicatie, ict-bestanden en aanbesteding in het schema toegevoegd.

Kwaliteit, capaciteit en financiën

Vooralsnog kan er van worden uitgegaan dat de waterschappen en de Unie voldoende expertise in huis hebben om het project grotendeels zelfstandig uit te voeren. Op enkele deelonderwerpen is het denkbaar dat expertise van buitenaf gewenst is. Daarnaast dient een bedrag gereserveerd te worden voor het organiseren een/ enkele conferentie(s).

Personele inzet wordt ter beschikking gesteld door de waterschappen en de Unie van Waterschappen. De voorbereiding en uitvoering van landelijke verkiezingen vragen om de

benodigde financiële middelen. Deze kosten worden niet opgenomen in de Uniebegroting. De kosten die gemeoid zijn met een eventuele uitbesteding en alle overige kosten worden door de projectgroep in het projectplan in kaart gebracht en worden –na goedkeuring door de stuurgroep– door alle waterschappen gezamenlijk gedragen. Dit gebeurt dus volledig buiten de Uniebegroting om.

Op dit moment, ruim twee jaar voor de verkiezingen, is het nog niet mogelijk precies aan te geven wat de totale kosten van het project zullen zijn. Onderstaand een indicatie van de te verwachten kosten, waarbij is uitgegaan van een opkomstpercentage van 30%.

Indicatie kosten waterschapsverkiezingen 2008

Aantal stemgerechtigden	12.000.000
Aantal stemmen (30%)	4.000.000
Aantal stemmen per post (66%)	2.640.000

Porti stempakket	0,35	€ 4.200.000
Porti retourenvelop	0,5	€ 1.320.000
Responsverwerking stembiljetten	0,22	€ 580.800
Stempakket	0,28	€ 3.360.000
Call center		€ 300.000
Opdracht Het Waterschapshuis		€ 4.200.000
Communicatie (stelpost)		€ 2.000.000
BJZ (stelpost)		€ 10.000
Onvoorzien		€ 1.029.200
TOTAAL (incl. b.t.w.)		€ 17.000.000

De projectkosten worden op basis van nacalculatie verrekend met de waterschappen. Over de wijze waarop de verrekening zal plaatsvinden wordt een aparte notitie opgesteld. De gedachte is om de totale kosten om te slaan over 26 waterschappen, deels op basis van een vast bedrag, deels naar rato van het aantal stemgerechtigden in het waterschap. In genoemde notitie zal expliciet worden aangegeven welke producten voor dit bedrag geleverd worden (zoals welke communicatieonderdelen, print en mail, internetstemmen enzovoort).

Uit de evaluaties van de verkiezingen bij waterschappen van de afgelopen jaren blijkt dat het bedrag per stemgerechtigde moeilijk vergelijkbaar is. Er zijn waterschappen die alle kosten hiertoe hebben meegerekend (waaronder ook personele kosten). Andere waterschappen hebben louter print, mail en responsverwerking verdisconteerd en enkele communicatieactiviteiten. Uit de verschillende evaluaties blijkt dan ook dat het bedrag per stemgerechtigde varieert van zo'n € 0,80 tot zo'n € 2,00.

De projectgroep gaat er vanuit dat de totale projectkosten lager zijn dan in het geval dat ieder waterschap afzonderlijk alle activiteiten zou moeten ontwikkelen en uitvoeren. Zoals blijkt uit bovenstaande is echter moeilijk aan te geven hoeveel het precieze voordeel per waterschap is. De projectgroep gaat er vanuit dat er aanzienlijke schaalvoordelen zijn te behalen bij gezamenlijke uitbesteding van print, mail en responseverwerking en gezamenlijke communicatieactiviteiten (zoals inkoop van millimeters in dagbladen en tv-zendtijd). Ook het gezamenlijk ontwikkelen van internetstemmen zal goedkoper uitpakken dan in het geval dat ieder waterschap dit individueel moet laten ontwikkelen.

BIJLAGEN

Deelproject communicatie (zie SLV 06-06c)

Deelproject ict/ bestanden (zie opdracht Waterschapshuis (agendapunt 5, SLV 06- 07b))

BJZ/RJ
28.04.2006
SLV/29062

Deelproject communicatie (versie april 2006)

I Externe Communicatienotitie bij verkiezingsplan 2008

Moderne jas voor waterschapswet

Sinds de invoering van de waterschapswet in 1991 is er veel veranderd in de waterschapswereld. Toen deze wet werd gemaakt waren er nog 200 waterschappen. Deze waren zeer divers van omvang maar ook hun taken varieerden. Veel waterschappen hadden maar één taak. Sommige provincies hadden zuiveringsschappen ingesteld voor de uitvoering van de waterkwaliteitstaak, of hielden deze in eigen hand. De afgelopen jaren zijn er voortdurend waterschapsfusies geweest. Na de fusies van 1 januari 2005, zijn er nog maar 26 all-in waterschappen.

Achterhaald

In de huidige wet worden de taken van het waterschap afzonderlijk genoemd en is voor iedere taak een aparte heffing voorzien. In de nieuwe structuur is dat onderscheid er helemaal niet meer. We hebben nu te maken met het integrale watersysteembeheer.

Ook de wijze van verkiezingen houden, via het personenstelsel, vindt men erg achterhaald. Toen er nog veel kleinschalige waterschappen waren, met maar één op de landbouwgerichte taak, kenden de kiezers de kandidaten vaak nog. De herkenbaarheid van de kandidaten is nu een groot probleem. Ook verkiezingen waarbij sommige personen meer dan één stembiljet ontvangen, wekt verwarring en irritatie.

Om voor deze constatering een oplossing te bieden is besloten tot wijziging van de waterschapswet. De concept-waterschapswet brengt veel veranderingen met zich mee. Ik beperk mij in dit stuk tot de gevolgen voor de bestuurssamenstelling en de verkiezingen.

Belangrijkste wijzigingen

- De categorie gebouwd (en de pachters) verdwijnt als aparte categorie. De huiseigenaren worden verondersteld te worden vertegenwoordigd door ingezetenen en bedrijven.
- Ingezetenen, bedrijven, agrarisch en overig ongebouwd en natuurterreinbeheerders zijn de nieuwe categorieën in het waterschapsbestuur.
- De grootte van het algemeen bestuur is op een maximum gesteld van 18 tot 30 zetels. De provincie vult dit verder in.
- Kwaliteitszetels en afdelingsbesturen zijn niet meer mogelijk.
- Je moet, als lid van het algemeen bestuur, ingezetene van het gebied zijn. Mensen kunnen zo niet meer in meerdere waterschapsbesturen plaatsnemen.
- Leden van de provinciale staten, wethouders en burgemeesters mogen geen zitting meer hebben in het bestuur.
- De verkiezingen vinden in één verkiezingsperiode plaats. Voor het eerst in het najaar van 2008.

Lijstenstelsel

Er komt een lijstenstelsel voor de categorie ingezetenen. Iedere groepering, stichting, vereniging of iets dergelijks, die belang heeft bij de taakuitoefening van het waterschap, kan een lijst indienen. Je kunt dan denken aan milieugroeperingen, visverenigingen, bewonerscomités en dergelijke.

Voor de overige categorieën vinden geen directe verkiezingen plaats, maar wordt gebruik gemaakt van voordracht en benoeming. Voor de nieuwe categorie natuurterreinbeheerders, die bij de categorie ongebouwd is ondergebracht, is het Bosschap hiervoor aangevozen.

Met deze wet hoopt men dat het eenvoudiger wordt, meer transparantie biedt en het democratische gehalte van de waterschappen wordt versterkt. Er wordt naar gestreefd om de wet in 2007 in te voeren.

Historisch besluit

Op 28 oktober 2005 heeft de ledenvergadering van de Unie gekozen om bij de verkiezingen van 2008 vooral op het gebied van communicatie, het aanbesteden van het verkiezingspakket, verzending en responsverwerking gezamenlijk op te trekken. Ondanks deze samenwerking heeft ieder waterschap voldoende ruimte om zicht te profileren en te communiceren. Uitgangspunt bij de communicatie is het logo van het eigen waterschap en de inzet op regionale communicatie. Naast de landelijke communicatiemiddelen, kunnen waterschappen en regionale samenwerkingsverbanden eigen communicatiemiddelen inzetten.

De directe verkiezingen in 2008 zijn schriftelijk, maar daarnaast wordt ook het stemmen via Internet mogelijk voor alle waterschappen. Dit is een historisch besluit: er kunnen 12 miljoen online stemmen worden uitgebracht, er komt één campagne en een 'uniform' verkiezingspakket.

De ledenvergadering ziet overigens weinig in het gezamenlijk houden van verkiezingen oude stijl indien onverhoopt het wetgevingstraject vertraging oploopt. Indien die situatie zich voordoet ziet men liever uitstel van de verkiezingen.

Communicatie

In deze notitie is gezocht naar synergie tussen alle waterprojecten die landelijk aandacht vragen en die ons kunnen helpen bij de bewustwording van mensen bij het thema water en uiteindelijk ondersteunen bij onze campagne voor de verkiezingen. We komen dan uit bij twee onderdelen.

De huidige campagne 'Nederland leeft met water'. Deze massamediale campagne loopt in ieder geval door tot eind 2006 en wellicht ook nog in begin 2007. Uit onderzoek blijkt dat de bewustwording rond het thema groter is geworden.

Het burgerparticipatie deel van de Kaderrichtlijn Water. Deze start in 2007 en loopt intensief door tot en met 2009. Dit biedt ons aanknopingspunten om met de georganiseerde burger (via de klankbordgroepen) in contact te treden over de verkiezingen. Daarnaast worden de uitingen van de KRW ook ondersteund door het logo van 'Nederland Leeft met Water'.

In het logo van de waterschapsverkiezingen speelt het beeldmerk van Nederland leeft met water een grote rol.

Communicatieopgave

De communicatieopgave naar het publiek en de maatschappelijke groeperingen speelt zich af op verschillende niveaus en verdeeld over vier fases.

Startfase	Aankondiging samenwerking waterschappen en lijstenstelsel
	Presentatie logo, start campagne
	Ter inzage legging kiesregisters
Kandidaatstellingsfase	Aankondiging kandidaatstelling
	Start kandidaatstelling
	Bekendmaken kandidaten
Stemfase	Verkiezingen (de aanloop er naar toe)
	Stemperiode
	Bekendmaken uitslag
Evaluatie	Evalueren

Op elk van deze niveaus kunnen bij de uitwerking van de communicatiestrategie van de verschillende waterschappen meetbare doelen en stappen worden geformuleerd.

De communicatieopgave om het publiek te betrekken bij de verkiezingen is een meervoudige. In deze communicatienotitie is dan ook voorzien dat deze via meerdere lijnen wordt uitgevoerd. Een aantal hoofdlijnen is de volgende:

- a. Een (gezamenlijke) landelijke campagne, waarvan massamediale uitingen (al dan niet via Postbus 51) deel uit kunnen maken.
- b. Reguliere communicatie-inspanningen van de waterschappen.
- c. Tal van regionale communicatieactiviteiten, opgehangen aan de verkiezingen.
- d. Een thematisch spoor, vooral aangejaagd door maatschappelijke organisaties die de belangen behartigen van bijvoorbeeld de landbouw, de visserij, waterrecreatie, natuur et cetera. Hierin moet ook het thema vrouwen in het bestuur van waterschappen worden opgenomen, conform afspraak daarover tussen de Unie van Waterschappen en het vrouwen netwerk.

Boodschap

De boodschap moet dicht liggen bij de belevingswereld van de burgers. We kunnen gaan werken aan de hand van een aantal thema's die regionaal kunnen worden ingevuld. In de burstcampagne (korte massamediale campagne met korte boodschap, vlak voor de verkiezing) gaat het om het stemmen van mensen.

Doelstelling

We gaan een massamediale campagne voeren, waarmee we het volgende willen bereiken:

- maximaliseren van kennis over de verkiezingen en over het feit dat er binnenkort verkiezingen worden gehouden;
- positief effect bewerkstelligen op de houding ten aanzien van water en verkiezingen;
- maximaliseren van de intentie om zich te verdiepen in de verkiezingen en weloverwogen wel of geen stem uit te brengen.

Het opkomstpercentage verhogen is geen doel, maar zou een prettige bijkomstigheid zijn.

Toonzetting van de campagne

Eenvoudig, duidelijk, boeiend, oorspronkelijk en met een menselijke maat. Doelgroepgericht zonder zendingsdrang.

Middelen en instrumenten

De strategische inzet van een diversiteit aan communicatiemiddelen zal leiden tot synergie en daarmee de boodschap nadrukkelijk versterken.

Belangrijke randvoorwaarden

- Iedereen hanteert de huisstijl zoals deze is afgesproken in de stuurgroep.
- Ieder waterschap mag extra middelen ontwikkelen mits deze passen binnen de afgesproken kaders.
- Iedereen gebruikt het logo van de waterschapsverkiezingen.
- De waterschappen gebruiken, indien gewenst, naast het logo van de verkiezingen hun eigen logo.
- De waterschappen coördineren hun eigen persaandacht. De werkgroep draagt zorg voor overstijgende onderwerpen als internetstemmen en introductie van het lijstenstelsel.
- Alle waterschappen plaatsen vanaf 1 januari 2008 op de eigen uitingen het logo van de verkiezingen.

Communicatie

Toelichting maatschappelijke en politieke organisaties over verkiezingen nieuwe stijl en indienen kandidatenlijsten	C/W/R
Ontwikkelen en laten produceren van formulieren en brochure over kandidaatstelling	C
Werven lijsten voor verkiezing (advertenties, informatiebrochure en bijeenkomsten)	W/R
Ontwikkelen en laten produceren van verkiezingspakket* (stembiljet (= ook kandidatenlijst), stemkaart internetstemmen, retourenvelop)	C
Ontwikkelen en laten produceren verkiezingsboekje cq. "kandidatenkrant"	W/R
Opstellen FAQ voor callcenter	C
Instructie callcenter	C
(Landelijke) Advertenties, tv en radiospots, posters etc. "dat" er waterschapsverkiezingen zijn en "wanneer"	C
Inkopen van millimeters bij grote marktpartijen	C
(Regionale) Advertenties, tv -en radiospots en posters etc. voor vergroten betrokkenheid bij waterschap en verkiezing	W/R
Benaderen (landelijke) pers (free publicity)	C
StemWijzer	C
Internetsite verkiezingen (per waterschap in te richten en te gebruiken)	C

w/r- waterschap of regionale samenwerking tussen waterschappen
c- centraal

Voorlopige zeer grove planning

Voor de zomer van 2006

- Logo ontwikkelen.
- Begroting opstellen.
- Workshop met communicatieadviseurs op de deskundigendag 1 juni (halen en brengen van informatie).
- Bijeenkomst met bestuurders en secretaris directeuren in juni.
- Besluit over samenstelling stempakket.
- Bijwonen workshop internetstemmen.
- Data van verkiezingen en kandidaatstelling communiceren aan de waterschappen in overleg met BJZ.
- Eerste gesprek met de makers van de Stemwijzer.

Na de zomer van 2006

- Opstellen briefing voor landelijke campagne.
- Plan van aanpak opstellen inclusief tijdspad.
- Start internetsite www.waterschapsverkiezingen.nl

Programma, regie, afstemming en organisatie

De regie voor de uitingen ligt bij de werkgroep communicatie. Deze werkgroep kent leden van diverse waterschappen. De werkgroepleden zijn communicatieadviseurs uit diverse streken van het land. Zij moeten de regionale mogelijkheden goed waarborgen in de rol van contactpersoon in hun regio. De voorzitter van de werkgroep heeft de taak de communicatie te coördineren en bij impasses besluiten te nemen. Zij heeft ook zitting in de projectgroep verkiezingen.

Voor de campagne voorafgaand aan de verkiezingen moet aansluiting worden gezocht bij de campagne van de 'imagobrigade'. Zij ronden in april de uitwerking van een collectieve corporate communicatiestrategie voor alle waterschappen af.

Afzender

Het logo 'Waterschapsverkiezingen 2008' is het leidende logo. De toevoeging van de waterschappen in Nederland of zelfs de naam van één waterschap is uitstekend.

II Interne communicatie

De werkgroep communicatie organiseert namens de projectgroep en de stuurgroep waterschapsverkiezingen de communicatie rond de waterschapsverkiezingen 2008. De werkgroep bestaat uit tien communicatieadviseurs van de diverse waterschappen in Nederland. Voor de werkgroep is het van groot belang dat haar inspanningen worden gedragen door de communicatieadviseurs bij de overige waterschappen.

Situatie

Door de wijziging in de waterschapswet verandert er veel rond de waterschapsverkiezingen. Naast regionale activiteiten worden er nu ook landelijke activiteiten ontplooid. Ook voor communicatieadviseurs van de diverse waterschappen verandert er veel. Adviseurs

die alle communicatieve zaken rond de verkiezingen eerst individueel afhandelden, moeten zich nu houden aan enkele landelijke gestelde kaders van de werkgroep. Kortom: zij moeten voor een deel gaan werken met de strategie en de daaruit vloeiende producten van de werkgroep. Voor de werkgroep is het van groot belang dat de strategie bij iedereen bekend is en ook gedragen wordt. Ieder waterschap moet er goed mee uit de voeten kunnen!

Doelgroep

Directe doelgroep

- Betrokken communicatieadviseurs van alle waterschappen.

Indirecte doelgroep

- Projectgroep en stuurgroep (en overige werkgroepen landelijke verkiezingen).
- Ambassadeurs waterschapsverkiezingen alle waterschappen.

Doelen

Directe doelgroep

- Men weet dat er een landelijke werkgroep verkiezingen is die de 'algemene communicatie' (zie extern communicatieplan) rond de verkiezingen regelt.
- Men is enthousiast over dit initiatief.
- Men maakt gebruik van de door de werkgroep gemaakte voorstellen en middelen en weet hoe men de werkgroep kan bereiken voor vragen en opmerkingen.

Indirecte doelgroep

- Men is op de hoogte van de interne communicatieve aanpak en steunt dit initiatief.

Aanpak

Alle communicatieadviseurs worden goed door de werkgroep geïnformeerd, zodat men weet waar men aan toe is en zelf 'interne' (bestuurlijke) vragen kan beantwoorden. Dit gebeurt d.m.v. zowel schriftelijk als persoonlijk contact. Uitgangspunt is het creëren van betrokkenheid. Zie verder het schema.

<i>Acties</i>	<i>Door wie</i>	<i>Hoe</i>
▪ Namen en e-mail van alle communicatieadviseurs betrokken bij verkiezingen opvragen	Corine	Projectgroep vraagt de ambassadeur van ieder waterschap om de naam van de betrokken communicatieadviseur
▪ Mail over werkgroep naar communicatieadviseurs	Rob	
▪ Periodieke nieuwsbrief per mail	Input werkgroep	
▪ Alle documenten op site uvw	Nanou	
▪ Ieder lid van werkgroep is	Allen (zie	Ieder lid heeft contact met enkele colle-

aanspreekpunt voor een waterschap (namen werkgroep bij communicatieadviseurs)	bijlage 1)	ga's en rapporteert dit aan de werkgroep. We bekijken wie al regulier contact heeft met andere waterschappen (hier wordt een lijst van samengesteld)
▪ Bijeenkomsten communicatie waterschapsverkiezingen	Allen	Op een nader te bepalen datum wordt er bij waterschap x een bijeenkomst georganiseerd, waar het plan van de werkgroep wordt gepresenteerd. (meedenken is mogelijk maar binnen kaders van de werkgroep)

Een voorbeeld

Alle waterschappen moeten het logo van de waterschapsverkiezingen gaan gebruiken op enveloppen of briefpapier etc.

Dit idee is uitgebreid besproken in de werkgroep communicatie. Besluiten worden opgenomen in het verslag en worden op de site van de unie geplaatst. Het besluit wordt gepubliceerd in de nieuwsbrief van de werkgroep die (periodiek) naar alle communicatieadviseurs gaat, die zijn opgegeven door de ambassadeurs. Als een adviseur vragen heeft kan hij/zij bellen met zijn/haar contactpersoon van de werkgroep. Daarnaast wordt er 'jaarlijks' een bijeenkomst voor alle betrokkenen georganiseerd, waarbij de stand van zaken (bijvoorbeeld het logo) wordt besproken.

Bijlage 1: voorstel contactpersonen

<i>Contactpersoon werkgroep</i>	<i>Communicatieadviseur werkgroep</i>
<i>Corine</i>	<i>Stuurgroep, projectgroep (en overige werkgroepen)</i>
<i>Nanou</i>	<i>Bijhouden documenten website (uvw)</i>
<i>Chris</i>	<i>Delfland, Rijnland en Hollandse Delta</i>
<i>Patricia</i>	<i>Amstel, Gooi en Vecht, Zuiderzeeland en Vallei en Eem</i>
<i>Camiel</i>	<i>Aa en Maas, Peel en Maasvallei en Roer en Overmaas</i>
<i>Ida</i>	<i>Noorderzijvest, Friesland en Hollands Noorderkwartier</i>
<i>Heiltje</i>	<i>Zeeuws Vlaanderen en Zeeuwse Eilanden</i>
<i>Astrid</i>	<i>Brabantse Delta en Dommel</i>
<i>Rob</i>	<i>Velt en Vecht, Groot Salland, Reest en Wieden</i>

Evaluatiemomenten

Het communicatietraject is een langlopend traject van bijna drie jaar. Bovendien vormt communicatie een belangrijk onderdeel van de waterschapsverkiezingen. Het is de link tussen de verkiezingen en stemgerechtigden en (potentiële) kandidaten.

Om te meten in hoeverre de communicatiedoelstellingen zijn gehaald, zal er na afloop van de verkiezingen onder een representatief deel van de stemgerechtigden een enquête moeten worden gehouden.

Naast de evaluatie van de communicatie in het kader van de verkiezingen is het raadzaam de verkiezingen in zijn geheel te evalueren.

BJZ/RJ
28.04.2006
SLV/29063

Onderwerp

Concept-opdrachtverlening en begroting Waterschapshuis

Bijlagen

SLV 06-07b t/m e

Opsteller

drs. S. Bouwman en drs. D. Poos

Advies

- in te stemmen met de opdrachtomschrijving aan Het Waterschapshuis (bijlagen SLV 06-07 b en c);
- een standpunt in te nemen over de wijze van verrekening (gesloten beurs of detachering) van personele inzet (zie toelichting);
- kennis te nemen van de begroting en toelichting op de begroting (bijlagen SLV 06-07 d en e);
- in te stemmen met de voorgestelde routing (zie toelichting).

Toelichting

In samenspraak met de directeur van Het Waterschapshuis is een opdracht geformuleerd (bijlage SLV 06 - 07 b en c). In deze opdrachtformulering staat omschreven welke producten Het Waterschapshuis zal leveren ten behoeve van de landelijke waterschapsverkiezingen. Nadat er tot een gezamenlijke opdrachtomschrijving is gekomen is aan Het Waterschapshuis gevraagd een begroting te maken van deze werkzaamheden. Deze begroting en toelichting op de begroting zijn als bijlage toegevoegd (bijlagen CBCF 06-07d en e). In de begroting vallen met name de interne kosten op. Dit zijn de kosten van inhuur van waterschappers op basis van detachering. De interne kosten bedragen ongeveer een kwart van de totale begroting.

De projectgroep heeft enkele malen gesproken over genoemde begroting. Het Waterschapshuis heeft een onderbouwing gegeven van de kosten, maar de projectgroep blijft vraagtekens zetten bij de benodigde personele inzet en de wijze van verrekening daarvan. De totale interne (personele) kosten – ruim 1 miljoen euro – komt neer op zo'n 5 fulltime fte tot en met eind 2008. De projectgroep kan niet beoordelen of de gevraagde personele inzet reëel is. Het Waterschapshuis geeft aan dat deze inzet reëel is.

De projectgroep vraagt daarnaast aandacht voor de inhuur van waterschappers bij Het Waterschapshuis. De projectgroep sluit niet uit dat – wanneer Het Waterschapshuis op grote schaal gebruik maakt van detachering – deze wijze van verrekening precedentwerking tot gevolg heeft in de projectgroep en mogelijk ook in de werkgroepen. Ook waterschappen die personele capaciteit beschikbaar stellen zullen mogelijk een verzoek indienen om dit op basis van detachering te doen respectievelijk verzoeken om de personele kosten te vergoeden.

Routing

Tot slot is de vraag gerezen wie (juridisch) de opdracht verleent aan Het Waterschapshuis en daarmee de betalingsverplichting aangaat. Het is niet wenselijk om de Unie (of een andere partij) met 26 waterschappen een contract af te laten sluiten en over het bedrag dat moet worden betaald te onderhandelen. Anderzijds kan de Unie (of een andere partij) de waterschappen niet verplichten. De projectgroep stelt voor te werken met een gentlemen agreement. Ze stelt voor de opdrachtverlening aan het waterschapshuis met bijbehorende begroting ter accordering te agenderen voor de ledenvergadering van juni 2006. Nadat de ledenvergadering heeft ingestemd met de opdracht en begroting wordt er door de Unie een brief aan alle leden-waterschappen gestuurd ter behandeling in de dagelijkse besturen van de waterschappen. Ieder waterschap heeft dan de beschikking over dezelfde informatie om zijn algemeen bestuur te informeren.

BJZ/RJ
28.04.2006
SLV/29064

CONCEPT

bezoekadres

Koningslaan 47
Den Haag

telefoon

070 351 97 51

postadres

Postbus 850
2500 AE SLV-06-07b

telefax

070 354 44 42

Het Waterschapshuis
T.a.v. de heer Van der Honing
Postbus 850
1140 AW PURMEREND

doorkiesnummer

351 9812

onderwerp

Oprachtverstrekking aan Het Waterschapshuis tbv landelijke verkiezingen

uw brief van

uw kenmerk

bijlage(n)

datum

ons kenmerk

Geachte heer Van der Honing,

In het najaar van 2008 worden landelijke waterschapsverkiezingen georganiseerd: alle waterschappen houden in dezelfde periode verkiezingen. Deze verkiezingen nieuwe stijl worden niet alleen gekenmerkt door een gelijke stemperiode, maar ook door de introductie van het lijststelsel voor de categorie ingezetenen. Voor alle overige categorieën (ongebouwd, bedrijfsgebouwd en bos- en natuurterreinbeheerders) vinden geen directe verkiezingen meer plaats, maar worden bestuursleden benoemd door representatieve organisaties. Genoemde wijzigingen zijn recent in de concept-wetteksten van de Wet modernisering waterschapsbestel gegoten. Daarnaast werkt het ministerie van Verkeer en Waterstaat momenteel aan de totstandkoming van een AMvB-waterschapsverkiezingen. In deze AMvB wordt geregeld wat voorheen werd geregeld in de verkiezingsreglementen van waterschappen. Dit leidt tot een uniformering van de regels voor waterschapsverkiezingen. Deze uniformering maakt het voor de waterschappen makkelijker en aantrekkelijker om samen te werken. Door waterschapsverkiezingen in hoge mate te standaardiseren wordt het mogelijk hogere eisen te stellen aan de productie van de stembescheiden, het stemproces en de stemopneming, waardoor de risico's van verkiezingen beter worden beheerst.

Naast genoemde wijzigingen – die vergaande gevolgen hebben voor de thans voorhanden zijnde verkiezingsreglementen en modellen – heeft de ledenvergadering van de Unie van Waterschappen besloten dat iedere stemgerechtigde zijn stem in 2008 via internet moet kunnen uitbrengen. Naast het vertrouwde stemmen per brief wordt dus ook stemmen per internet voor alle stemgerechtigden mogelijk gemaakt.

Informatie- en communicatietechnologie spelen een belangrijke rol bij de landelijke verkiezingen in 2008. Het Waterschapshuis is dan ook een belangrijke speler in de voorbereiding van de landelijke verkiezingen.

Uitgangspunten

Het Waterschapshuis realiseert de producten en diensten waarvoor opdracht is gekregen van de projectleider (namens de stuurgroep landelijke verkiezingen). Voor het aangaan van verplichtingen staat de Unie van Waterschappen garant. Ten behoeve van de uitvoering van het project brengt Het Waterschapshuis geen kosten rechtstreeks in rekening bij de afzonderlijke waterschappen. Subsidies die ten behoeve van het project landelijke verkiezingen worden ontvangen vloeien – voor zover ze niet 'geoormerkt' zijn – in de gezamenlijke verkiezingskas. Het Waterschapshuis ontvangt – op basis van de door Het Waterschapshuis ingediende begroting – jaarlijks een budget voor de uitvoering van werkzaamheden. De Unie van Waterschappen neemt de rol van kassier op zich.

Opdrachtschrijving en randvoorwaarden

Het Waterschapshuis krijgt de opdracht producten en diensten te realiseren voor het project landelijke waterschapsverkiezingen. De projectleider landelijke verkiezingen (de heer A.B. Stoker) geeft namens de stuurgroep landelijke verkiezingen opdracht aan de heer Van der Honing (Het Waterschapshuis) om de hieronder genoemde producten en diensten uit te voeren. De producten die door Het Waterschapshuis worden opgeleverd en de diensten die worden uitgevoerd dienen te voldoen aan de vereisten die gesteld worden in de Waterschapswet, de in ontwikkeling zijnde Wet modernisering waterschapsbestel, AMvB-Verkiezingen en overige van toepassing zijnde wet- en regelgeving. Daarnaast dienen de producten en diensten te voldoen aan de algemene eisen van een verkiezing, zoals waarborgen, stemgeheim, betrouwbaarheid en verifieerbaarheid. Het intellectuele eigendom van de van deze producten en diensten ligt bij Het Waterschapshuis. De projectleider landelijke verkiezingen kan (namens de stuurgroep) Het Waterschapshuis verzoeken aanvullende (hieronder niet genoemde) producten en diensten te realiseren. In dergelijke gevallen wordt aanvullend schriftelijk opdracht gegeven, waarbij Het Waterschapshuis de realisatie volgens afgesproken meerwerk in rekening brengt.

De navolgende producten en diensten worden door Het Waterschapshuis gerealiseerd:

- 1 Producten en diensten in het kader van internetstemmen
- 2 Producten en diensten in het kader van poststemmen
- 3 Producten en diensten in het kader van uitvoering
- 4 Overige producten en diensten

Ad 1 Producten en diensten in het kader van internetstemmen

Standaardisering

Risico's worden alleen beheersbaar en fouten kunnen worden voorkomen als datastromen worden gestandaardiseerd en geformaliseerd. Grootschalige en gemeenschappelijke toepassing van verkiezingen is alleen mogelijk als zoveel mogelijk wordt gestandaardiseerd. Dit betekent een uniform verkiezingspakket, waarbij alleen de afzender (eigen logo waterschap) en bepaalde teksten variëren. Belangrijk aandachtspunt is dan ook standaardisering: de uitwisseling van bestanden (veelal uit Bevolkingsbank en Belastingenapplicatie) voor het genereren van het kiezersregister en de bestanden voor het printen van het verkiezingspakket.

Producten en diensten standaardisering:

- standaard UitwisselingsFormaat (STUF) bestanden van stemming en stemopneming;
- geautomatiseerde en gestandaardiseerde koppeling van in- en uitvoerende datastromen aan kiezersregisters en kandidatenlijsten van de individuele waterschappen.

Ontwikkeling

In 2004 is het stelsysteem RIES als een experiment na elkaar toegepast bij twee waterschappen. Het stelsysteem moet geschikt gemaakt worden voor een gelijktijdig gebruik bij 26 waterschappen, decentraal of centraal. Daarnaast stelt de opschaling andere eisen en vraagt andere voorzieningen aan het netwerk en servercomplex. Het jaar 2006 staat derhalve in het teken van het ontwerp van de verkiezingstechnologie, applicatietechnologie en server/netwerktechnologie. In 2006 zal een aantal prototypes worden gebouwd en getest. Niet alleen voor de applicaties, maar ook voor het stempakket. Op deze manier zijn integrale testen mogelijk. Na de acceptatiefase kan in 2007 worden gebouwd aan de applicaties en het servercomplex.

Producten en diensten ontwikkeling:

- ontwikkelen van stemkaart internetstemmen dat voldoet aan STUF en AMvB Verkiezingen.
- infrastructuur internetstemmen (centraal beheernetwerk en servercomplex);
- monitoring en beveiliging internetstemmen;
- applicatie uitwisseling kandidatengegevens volgens STUF;
- applicatie verstrekken duplicaten;
- applicatie geautomatiseerde generatie stemuitslag door stembureau (post en internet);
- applicatie voor stemcontrole door kiezer;
- afstemming infrastructuur StemWijzer met het Instituut voor Publiek en Politiek en koppeling aan internetportaal waterschapsverkiezingen;
- bouw internetportaal site verkiezingen (per waterschap te gebruiken en in te richten).

Ad 2 Producten en diensten in het kader van poststemmen

- onderzoek en testen van technische vereisten van het verkiezingspakket (mogelijkheden van productie en responsverwerking) en input leveren (specificaties) voor het bestek aanbesteding verkiezingspakket;
- input leveren voor het contract, draaiboek en postbezorging.

Ad 3 Producten en diensten in het kader van uitvoering

Producten en processen uitvoering:

- stelsysteem RIES inrichten en beheren dat door alle waterschappen tegelijkertijd wordt gebruikt;
- hosting centraal beheernetwerk en servercomplex ten behoeve van infrastructuur internetstemmen;
- procesbeschrijving audit verkiezingspakket en uitvoering responsverwerking;
- opleiding gebruik van de verschillende applicaties (voor de verkiezingen door medewerkers waterschappen en stembureaus;

4.

- genereren van stemcodes (aangegeven in STUF) die als onderdeel van de stembescheiden aan de kiesgerechtigden worden uitgereikt en de bestanden volgens STUF verstrekken aan het printservicebureau en responsverwerkingsbureau;
- het mogelijk maken dat de kiesgerechtigden gedurende de daarvoor opengestelde periode kunnen stemmen via internet met RIES met in achtneming van de waarborgen die wettelijk voor het stemproces gelden;
- het, conform de geldende wettelijke vereisten, leveren van informatie ten behoeve van de stemopneming;
- het mogelijk maken dat de kiesgerechtigden gedurende de daarvoor opengestelde periode hun uitgebrachte stem kunnen controleren;
- het inrichten, uitrollen en beheer applicatie verstrekken duplicaten;
- het genereren van de informatie die nodig is om verantwoording af te leggen over het verloop van de verkiezingen;
- monitoring en beveiliging internetstemmen;
- het inrichten en bemensen van een tweedelijns helpdesk voor het beantwoorden van vragen en het oplossen van storingen.

Ad 4 Overige producten en diensten

- functioneel en technisch beheer van internetportaal verkiezingen gedurende verkiezingsjaar;
- applicaties, beheernetwerk en servercomplex consolideren en updaten voor volgende verkiezingen.

Wij vertrouwen op een goede samenwerking met Het Waterschapshuis. Indien u nog vragen heeft over de in deze brief genoemde werkzaamheden, dan kunt u contact opnemen met de heer A.B. Stoker (tel 033-4346374, e-mail astoker@wve.nl) of de heer drs. D. Poos (tel 070 - 3519812, e-mail dpoos@uvw.nl). Graag zien wij uw reactie in de vorm van een aanvaarding van de opdracht spoedig tegemoet.

Hoogachtend,

de stuurgroep Landelijke Verkiezingen,

dr. S. Schaap,
voorzitter,

drs. D. Poos
secretaris.

SLV/29065

CONCEPT

bezoekadres
Koningstrade 40
Den Haag

telefoon
070 351 97 51

postadres
SLV.06-07c
Postbus 92218
2509 AE Den Haag

telefax
070 354 46 42

Het Waterschapshuis
T.a.v. de heer Van der Honing
Postbus 850
1140 AW PURMEREND

doorkiesnummer
351 9812

onderwerp
Betrokkenheid dhr. Bouwman bij projectgroep
landelijke verkiezingen

uw brief van

uw kenmerk

bijlage(n)

datum

ons kenmerk

Geachte heer Van der Honing,

Het Waterschapshuis is een belangrijke speler in de voorbereiding van de landelijke waterschapsverkiezingen 2008. Het Waterschapshuis wordt ingeschakeld voor de bouw en ontwikkeling van het gehele ICT-proces. Ten behoeve van het project landelijke verkiezingen heeft de Unie een projectstructuur ingesteld. Ter informatie is de ledenbrief (26408) bijgevoegd, waarin deze structuur nader is omschreven.

Zoals u bekend is, is de stuurgroep landelijke verkiezingen opdrachtgever (vragende partij) en bent u als interim directeur van het Waterschapshuis opdrachtnemer. Het is van belang de rollen opdrachtnemer en opdrachtgever goed te scheiden. Dat geldt met name voor de rol van de heer Bouwman. De heer Bouwman is volledig in dienst bij het Waterschapshuis en in dat opzicht opdrachtnemer. Echter, hij neemt deel in de projectgroep verkiezingen in de rol van opdrachtgever. De heer Bouwman heeft in de projectgroep een adviserende rol. Enerzijds adviseert hij over wat er op ICT-gebied allemaal moet gebeuren. Anderzijds adviseert hij over hoe er een goede opdracht aan het Waterschapshuis tot stand kan komen. De adviserende rol van de heer Bouwman in de projectgroep wordt niet in de opdracht aan het Waterschapshuis meegenomen. Wij vragen u om de heer Bouwman voor zijn rol in de projectgroep om niet ter beschikking te stellen, zoals ook de andere projectgroepleden om niet door de waterschappen beschikbaar zijn gesteld. Voor het jaar 2006 gaan wij uit van een tijdsbesteding van de heer Bouwman ten behoeve van de projectgroep van ongeveer ... uren. Voor de jaren 2007 en 2008 ligt de tijdsbesteding mogelijk wat hoger. (PM hoeveel uren)

De werkgroep ICT/ bestanden ressorteert onder de projectgroep. De heer Bouwman trekt deze werkgroep in zijn hoedanigheid als lid van de projectgroep. De projectleider landelijke verkiezingen - de heer A.B. Stoker - draagt de eindverantwoordelijkheid voor het functioneren van de

2.

werkgroepen, waaronder de werkgroep ICT/ bestanden. De werkgroep ICT/ bestanden adviseert over de uitvoering van de werkzaamheden die voortkomen uit de opdracht aan het Waterschapshuis. Deze opdracht ontvangt u in een separate brief. Genoemde werkgroep fungeert tevens als klankbordgroep.

Bij onderwerpen waar meerdere werkgroepen betrokken zijn, ligt de primaire verantwoordelijkheid bij de projectgroep. De projectgroep kan besluiten deze primaire verantwoordelijkheid bij een van de werkgroepen neer te leggen. Indien dat de werkgroep ICT/ bestanden betreft, kan dat betekenen dat er een aanvullende opdracht aan het Waterschapshuis wordt gegeven.

Hoogachtend,

de stuurgroep Landelijke Verkiezingen,

dr. S. Schaap,
Voorzitter,

drs. D. Poos,
secretaris.

SLV/29066

Onderwerp

Concept draaiboek verkiezingen

Bijlagen

SLV 06-08b

Opsteller

Werkgroep BJZ

Advies

- kennis te nemen van de werkzaamheden van de werkgroep BJZ (zie toelichting);
- in te stemmen met het moment/ tijdstip van de volgende cruciale momenten:
 - o registratie van groeperingen na de zomervakantie;
 - o dag van kandidaatstelling na de zomervakantie;
 - o periode van stemming eind november;
- kennis te nemen van het concept draaiboek (bijlage SLV 06 - 8b).

Toelichting

In februari 2006 heeft een ambtelijke werkgroep onder verantwoordelijkheid van het Ministerie van Verkeer en Waterstaat (V&W) een start gemaakt met de voorbereiding van de Algemene Maatregel van Bestuur (AMvB) voor onder meer de waterschapsverkiezingen. Deze AMvB bevat voor de waterschappen in Nederland de procedurele regeling rondom de waterschapsverkiezingen in 2008. Binnen het Ministerie wordt ernaar gestreefd de AMvB begin 2007 van kracht te laten zijn.

Er zijn diverse vraagpunten in relatie tot de nieuwe manier van stemmen (lijstenstelsel) maar ook internetstemmen die moeten worden beantwoord. Het gaat daarbij onder meer om zaken als: registratie van groeperingen, periode van kandidaatstelling en stemming, regeling voor internetstemmen, te stellen eisen aan ingeleverde lijsten, restzetels et cetera. Zonder het werk van de Ministeriële werkgroep te willen oppakken heeft de Projectgroep Landelijke Waterschapsverkiezingen 2008 aangegeven dat het zinvol is om aan de werkgroep van het Ministerie van V&W ideeën en suggesties aan te reiken bij de uitvoering van haar werkzaamheden. De werkgroep Bestuurlijk-Juridische Zaken (BJZ) heeft vervolgens diverse vraagpunten besproken en suggesties meegegeven aan de Ministeriële werkgroep.

Uitgangspunten voor de waterschapsverkiezingen

De Waterschapswet bevat de belangrijkste procedurele elementen voor de verkiezingen van de leden van het Algemeen Bestuur van waterschappen. Tot nu toe vormden de provinciale kiesreglementen de basis voor de verdere invulling van de regels en procedures die golden voor de waterschapsverkiezingen. In de meeste provinciale kiesreglementen werd voor zover mogelijk en slechts ten dele aangehaakt bij de Kieswet en het Kiesbesluit, beide regelingen zijn namelijk niet (rechtstreeks) van toepassing op de waterschapsverkiezingen. De kieswetbepalingen zoals die gelden voor gemeente en Tweede Kamer

kennen een eigen historie en zijn geschreven en geëvolueerd in de context van de algemene democratie en de vorming van politieke partijen zoals wij die heden ten dage kennen. Een van de belangrijkste vragen is in welke gevallen moet worden aangesloten bij deze Kieswetbepalingen en in welke (voorkomende) gevallen in praktische zin - conform wens van het de ledenvergadering van de Unie van Waterschappen: 'verkiezingen moeten wel praktisch blijven' - zou moeten worden afgeweken? Duidelijk is in ieder geval dat de Kieswet en het Kiesbesluit een prominentere rol zullen gaan innemen bij de totstandkoming van de AMvB waterschapsverkiezingen.

Kieswet en Kiesbesluit

Enerzijds kan worden betoogd dat een naadloze aansluiting bij de formele bepalingen van de Kieswet de herkenbaarheid en duidelijkheid bevordert voor groeperingen die zich als lijst wensen aan te melden voor de waterschapsverkiezingen. Ook staatsrechtelijk en wetgevingstechnisch gezien kan het aantrekkelijk zijn en voor de hand liggen om dergelijke bepalingen zoveel mogelijk te volgen. Procedureel gelden dan geen wezenlijk andere bepalingen dan voor de overige verkiezingen van de algemene democratie. Daar komt bij dat deze regels zich in de verkiezingspraktijk hebben bewezen en in meerdere gevallen de rechterlijke toets der kritiek hebben doorstaan. Anderzijds lijkt het niet wenselijk om met de waterschapsverkiezingen nieuwe stijl ten opzichte van verkiezingen oude stijl procedurele drempels op te werpen die niet strikt noodzakelijk zijn. Om dit te voorkomen is door de werkgroep BJZ nagegaan wat het effect is van de invoering van het lijstenstelsel op onder meer de vereisten die zullen gaan gelden op met name het punt van de registratie, de indiening, de controle en de besluitvorming inzake kandidatenlijsten.

Het uitgangspunt voor toetsing door de werkgroep BJZ is dat de AMvB bij voorkeur zoveel mogelijk die elementen zou moeten bevatten die ook reeds in de kiesreglementering van de provincies waren opgenomen en die niet strijdig zijn met het lijstenstelsel (continuering bestaande praktijk). Daar waar nieuwe bepalingen moeten worden toegevoegd in de AMvB dienen deze aan te sluiten bij de Kieswet en Kiesbesluit zonder daarmee onnodige drempels en belemmeringen op te werpen.

Met inachtneming van het voorgaande heeft de werkgroep Bestuurlijk-Juridische Zaken inmiddels een conceptversie voor een mogelijk draaiboek (met een overzicht van de te doorlopen formele procedures en handelingen) opgesteld. Mede op basis hiervan kan een nadere (overall) planning worden opgesteld. In het conceptdraaiboek worden drie belangrijke momenten onderscheiden waarnaar hier korthedshalve wordt verwezen: mogelijkheid tot registratie van groeperingen, de dag van kandidaatstelling (beide na de zomervakanties) en de periode van stemming (eind november). Hier past wel een belangrijke kanttekening: het zijn uiteraard niet de waterschappen die de inhoud bepalen van de AMvB! Wel kunnen de verkiezingen naar ons oordeel binnen de in het draaiboek gestelde termijnen worden goed worden voorbereid en uitgevoerd.

BJZ/RJ
28.04.2006
SLV/29069

2008	Handeling	Opmerking	Kieswet (Kw)/ Waterschaps- besluit (Wsb)
Vr. 23 aug.	Openbare kennisgeving dag van registratie en dag van kandidaatstelling.	Minimaal drie weken vóór dag van de kandidaatstelling.	H 1-1
Ma. 8 sept.	Aanvang periode waarbinnen ondersteuners ter secretarie handtekeningen kunnen plaatsen t.b.v. registratie groeperingen/kandidaatstelling.	Regeling uit Model-kiesreglement	
Ma. 15 sept.	DAG VAN KANDIDAATSTELLING	Kandidaatstelling op maandag omdat dinsdag 16 sept. Prinsjesdag is.	
Wo. 17 sept.	Zitting stembureau: toetsing registratie groeperingen, geldigheid kandidaatstelling en nummering kandidatenlijsten.	Afwijkend van Kieswet. Minimaal een volle dag nodig om zitting voor te bereiden. Zitting 10.00 uur.	G 2 I 1 I 12
Woe. 17 sept.	Verzending beslissing stembureau/ gelegenheid herstel vormverzuim (registratie en kandidaatstelling)	Nieuw: herstel vormverzuim ook voor registratie groeperingen.	I 2-1
Do 18 sept.	Openbaarmaking registratie groeperingen en nummering.		I 15
Ma. 22 sept.	Laatste dag herstel vormverzuim	3 ^e dag na kandidaatstelling tot 15.00 uur	I 2-1
Ma. 22 sept.	Zitting stembureau: beslissing stembureau geldigheid registratie en kandidaatstelling	16.00 uur.	I 4
Ma. 22 sept.	Verzending beslissing stembureau		I 4
Vr. 26 sept.	Laatste dag beroep RvS tegen beslissing stembureau van ma. 22 sept.	Beroepstermijn vier dagen NB nieuw: beroepstermijn registratie groeperingen en kandidaatstelling lopen gelijk.	I 7-1
Ma. 6 okt.	Laatste dag uitspraak RvS	6 ^e dag na ontvangst beroepschrift	I 7-3
Di. 4 nov.	Openbare kennisgeving laatste stemdag en stemprotocol	21 dagen voor <i>laatste</i> stemdag.	Kw: niet bepaald; Wsb: 2.7.7
Woe. 19 nov.	VERZENDING STEMBILJETTEN C.A.	In afwijking van Kieswet wordt oproep niet ontvangen min. 14 dg. vóór (laatste) stemdag.	J 7
Vr. 28 nov.	LAATSTE DAG VAN STEMMING	In afwijking van Kieswet is laatste stemdag 74 ^e dag na kandidaatstelling i.p.v. 43 ^e dag.	J 1-1/ M 8-1
Woe. 3 dec.	Zitting stembureau: stemopneming	Wsb 2.8.3: uiterlijk 5 ^e dag na laatste stemdag	N 1
Do. 4 dec.	Zitting stembureau: vaststelling uitslag	Wsb: 2.8.17 (vaststelling z.s.m.)	P 1
Do. 4 dec.	Verzending/uitreiking kennisgeving benoeming/gekozen zijn		V 1
Vr. 5 dec.	Openbare kennisgeving ter inzage verkiezingsuitslag/proces-verbaal	Wsb 2.8.20	P 20
Ma. 15 dec.	Laatste dag aanvaarding benoeming	Max. 10 ^e dag na kennisgeving van benoeming	Kw V 2-1 Wsb 2.9.2-1
Wo. 17 dec.	Vergadering algemeen bestuur; onderzoek geloofsbriefven/toelating.	Max. 27 ^e dag na laatste stemdag	Kw V 4/ V 12 Wsb 2.9.4
Wo. 17 dec.	Kennisgeving aan (niet)toegelatenen		Kw V 13 Wsb 2.9.12-1
Do 8 jan.	1 ^e vergadering nieuw algemeen bestuur/ beëdiging		

Opmerkingen

- Invulling publicatieverplichtingen nog niet volledig.
- Door in het Kiesbesluit te bepalen dat stemgerechtigd zijn, degenen die in het GBA zijn opgenomen (tekst afleiden van huidig art. 21 Wsw), is er geen sprake van een formeel kiesregister en dus ook geen procedure rond een kiesregister; idem als tot op heden betreffende de categorie ingezetenen.

- Registratie groepering en kandidaatstelling is samengevoegd. Kieswet heeft hier twee aparte procedures voor: Registratie volgens Kieswet kan gedurende de vier jarentermijn; kandidaatstelling alleen kort voor de verkiezing.
- Nader bezien wat meerwaarde is dat alle ondersteuners persoonlijk ter secretarie moeten komen. Is een hoge drempel. Alternatief zou kunnen zijn dat de gemachtigde/indiener van de stukken van alle ondersteuners kopieën van identificatiebewijs overlegt met daarop een extra originele handtekening (of een door de gemeente geaarmerkte kopie). In beide gevallen zouden de ondersteuners niet naar de vestigingsplaats van het waterschap hoeven komen.
- Toetsing stembureau op woe. 17 sept. : geldige registratie groepering en geldige kandidaatstelling (kandidaat en ondersteuners).
- Laatste verkiezingsdag is 74 dagen na dag van de kandidaatstelling.

- - - - -

BJZ/RJ
28.04.2006
SLV/29088